

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 8P/52/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6314202283
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Lámerová
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2014:6314202283.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno, samosudkyňou JUDr. Elenou Lámerovou, v právnej veci starostlivosti o maloletú J. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako otec, t. č. v resocializačnom stredisku F. L. X..S., J. J., okres F., v zast. kolízny opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Brezne, dcéru C. J., nar. XX. XX. XXXX, nezamestnanej, bytom Y., Š. XXX/X, t. č. X., P., R. R. XX a H. P., nar. XX. XX. XXXX, sanitára, bytom Y., Š. XXX/X, o návrhu matky na zrušenie výchovného opatrenia nariadeného maloletej, takto

rozhodol:

I. Návrh matky na zrušenie výchovného opatrenia sa **z a m i e t a**.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom doručeným tunajšiemu súdu 12.03.2014 sa matka maloletej domáha zrušenia výchovného opatrenia nariadeného maloletej s tým, aby po zrušení tohto výchovného opatrenia maloletá jej bola zverená do osobnej starostlivosti a otec maloletej, aby bol zaviazaný prispievať na ňu výživným 60 Eur mesačne. Svoj návrh odôvodňuje tým, že maloletá sa v komunite necíti dobre, má pocit krivdy, čo riešila aj útekom. Rodičia po rozhovore s vedúcim pracovníkom zariadenia dospeli k záveru, aby maloletá bola zo zariadenia prepustená aj napriek upozorneniam na možné riziká takéhoto rozhodnutia. U nej, ako u matky, bude o maloletú dobre postarané.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom obidvoch rodičov maloletej, H.. L. D., riaditeľa resocializačného strediska, oboznámením sa s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a zistil tento skutkový stav:

Maloletá je narodená mimo manželstva. Rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 1P/234/04-47 zo dňa 12.10.2004 v spojitosti s rozsudkom Okresného súdu v Banskej Bystrici č.k.15Cop/69/04 zo dňa 26. 01. 2005 bol upravený výkon rodičovských práv a povinností k maloletej tak, že bola zverená do osobnej starostlivosti otca a jej matka bola zaviazaná prispievať na ňu výživným 500 Sk/16,59 Eur mesačne. Dňa 11.11.2011 matka maloletej svojim návrhom doručeným tunajšiemu súdu domáhala sa zmeny výchovného prostredia pre maloletú. Tunajší súd rozsudkom č.k. 2P/81/2011-43 zo dňa 18.06.2012 návrh matky zamietol. Už v tom čase podľa vyjadrenia Základnej školy vo Y. maloletá pristupovala k učeniu ľahostajne, pravidelne neprospievala z niekoľkých predmetov. V októbri 2012 bola vypočúvaná ako svedok vo veci sexuálneho zneužívania, kedy ako 14 ročná mala udržiavať intímny pomer s H. L.. Po dohode rodičov maloletá od 01.02.2013 žila v domácnosti matky v X., avšak v marci 2013 sa vrátila späť k otcovi na R.. V máji 2013 škola oznámila ÚPSVaR Brezno zanedbávanie školskej dochádzky,

nezvládanie výchovy maloletej zo strany otca. Od 01.08.2013 do 06.08.2013 maloletá absolvovala dobrovoľný pobyt v diagnostickom centre Z. Z., avšak na žiadosť maloletej otec tejto jej pobytu ukončil.

Vzhľadom na pretrvávajúce výchovné problémy s maloletou, nezvládanie jej výchovy zo strany rodičov, záškoláctvo, klamstvá, pohyb v nevhodnej spoločnosti, krádeže, užívanie omamných látok - marihuany, tunajší súd uznesením č.k. 2P/196/2013-11 zo dňa 10.10.2013 nariadil predbežné opatrenie, na základe ktorého maloletá bola odovzdaná do starostlivosti resocializačného strediska F. L.V. X..S..

Okresný súd Brezno rozsudkom č.k. 2P/196/2013-36 zo dňa 15.01. 2014 právoplatným 12.06.2014 rozhodol o tom, že maloletú odníma z osobnej starostlivosti otca a ukladá jej výchovné opatrenie formou pobytu v resocializačnom stredisku pre drogovu závislých v F. L. X..S., J. F. J., S.. F..

Zo správy resocializačného strediska F. L. X..S., L. zo dňa 08.04.2014 sú zistil, že maloletá bola prijatá do starostlivosti tohto resocializačného strediska dňom 18.10.2013. Z tejto správy súd zistil, že u maloletej pretrváva silná tendencia k účelovým manipuláciám okolia tak, aby boli rešpektované jej nároky, jej predstavy a priority. Vnútornú motiváciu k zmene a posilneniu proabstinenčných postojov u nej brzdila neochota rešpektovať režim, pravidlá a postupy tréningovania sebadisciplíny. Najprv bola zaradená a adaptáciu na resocializačné stredisko zvládla v F. J., v súčasnosti je v F. L.. Po zvládnutí adaptačného procesu v tejto komunite opäť začala hľadať výnimky z režimu, preferovala únikové tendencie na terapiách aj v režime dňa. Vzhľadom na predlžovanie obdobia kedy nebola ešte v kontakte s rodinou jej umožnili prestup do druhej fázy resocializácie tak, aby začal rodinný kontakt. Táto fáza zároveň umožňuje aj voľný pohyb po areály bez neustáleho dozoru. To zakrátko maloletá využila a utiekla. Na úteku sa skontaktovala s matkou, s ktorou sa dohodli na ukončení pobytu v resocializačnom stredisku a na spoločnom živote v X.. Matka maloletú vrátila do resocializačného strediska so žiadosťou o ukončenie výchovného opatrenia. Obidvaja rodičia boli ku dňu podania tejto správy v resocializačnom stredisku dvakrát na terapeutickom sedení. Matke boli vysvetlené výstupy komplexnej diagnostiky maloletej, vrátane rizík a zodpovednosti, ktorú na seba preberá ukončením pobytu maloletej v resocializačnom stredisku. Napriek týmto usmerneniam matka trvá na svojom rozhodnutí, čím znemožňuje ďalšiu spoluprácu a vedenie v rámci rodinnej psychoterapie. Tento druh terapie je však v tejto fáze resocializačného programu nosný a určujúci ďalšie pozitívne posuny. Keďže v čase podávania tejto správy nemožno kooperatívne postoje od matky očakávať a vzhľadom na dodržanie abstinencie maloletej počas úteku, riaditeľ resocializačného strediska odporúčal, aby bolo výchovné opatrenie zrušené a zároveň, aby bola matka zaviazaná zobrať maloletú k sebe do X., pretože maloletá sa nemôže vrátiť do pôvodného prostredia, kde sa závislosť na drogách u nej rozvíjala. V prípade zlyhania maloletej odporúča, aby bola maloletá riešená nariadením ústavnej starostlivosti v reedukačnom zariadení.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno zo dňa 23.06.2014 sú zistil, že maloletá od nástupu do resocializačného strediska dňa 18.10.2013 prešla dvoma z piatich resocializačných fáz. V prvej fáze bola bez akéhokoľvek kontaktu s príbuznými. V marci 2014 z resocializačného strediska ušla, využila skutočnosť, že prešla do druhej fázy, kde nie je už taký prísny režim. Následne sa dobrovoľne v sprievode matky do zariadenia vrátila. Po návrate bola zaradená späť do prvej fázy programu. Matka trvá na zrušení výchovného opatrenia s tým, že s maloletou odíde do X., má výhrady voči postupom zariadenia, spolupráca s matkou je problematická. Zásahy matky do liečby a kontakt maloletej s matkou má výrazne nepriaznivý vplyv na resocializačný proces. Po týchto intervenciách matky maloletá stráca smer, váha, liečba nenasleduje postupne.

Kolízny opatrovník osobne navštívil maloletú a vykonal s ňou pohovor v resocializačnom stredisku. Pri pohovore maloleté uviedla, že v zariadení si už zvykla, zvykla si na pracovné činnosti, ktoré musí robiť. Predtým bola vzdorovitá a nechcelo sa jej, teraz to už však robí bez nejakej odporu. Žiadna činnosť nie je taká, ktorá by jej vadila. Najradšej však šije na stroji. Stáva sa, že niekedy niečo nesplní alebo poruší a potom má nejaké pokarhanie alebo trest. Niektoré tresty zvláda lepšie, niektoré horšie. Najmä tie, pri ktorých sa obmedzuje kontakt s rodičmi nesie ťažko. Maloletá uviedla, že v zariadení si veľa vecí uvedomila pochopila. Rozmýšľala nad tým, kde má domov a prišla na to, že domov mala vždy pri otcovi. Dodala, že na poslednom individuálnom sedení vykričala matke, že sa o ňu nestarala a všetko čo sa jej na nej nepáči. Uviedla, že s matkou je to iné ako s otcom. Teraz ľutuje všetko, čo spravila otcovi.

Uvedomuje si, čo všetko pre ňu otec urobil a prečo sa správal tak, ako sa správal. Keby to vedela skôr, tak by sa aj ona inak zachovala. Túži po úplnej rodine, ikeď si uvedomuje, že nikdy neboli „normálnou“ rodinou. Matka jej vždy veľmi chýbala a vyčítala jej to, že pri nej nebola. Tieto veci si začala uvedomovať až na základe terapií, predtým takto nikdy neuvažovala. Pri poslednej terapii bola s obidvoma rodičmi na prechádzke, pri ktorej sa spoločne chytili za ruky, prechádzali sa, na konci otca silno objala. Doma by takého nikdy nezažila a uvedomuje si, že je to len vďaka terapii. Priznala, že vie o tom, že matka podala návrh na zrušenie výchovného opatrenia. Chce ísť domov, chce, aby bolo výchovné opatrenie zrušené, ale ak by sa tak stalo, chce ísť k otcovi, pretože si uvedomila, že tam je jej domov. Dodala však, že pri poslednej terapii otcovi sľúbila, že dokončí liečbu, teraz však nevie, či to dokáže splniť. Neverí si. Bude jej ľúto, ak tento sľub otcovi nedodrží.

Na pojednávaní dňa 26.06.2014 matka maloletej uviedla, že trvá na podanom návrhu - zrušiť výchovné opatrenie nariadené maloletej, zveriť maloletú jej do osobnej starostlivosti a otca maloletej zaviazat' prispievať na ňu výživným 50 Eur mesačne. Chce začať s maloletou nový život. Je slobodná, nemajetná, ničím nevyučená. Tri roky žije v X., kde má prenajatý jednoizbový byt. Už 2 roky je nezamestnaná, jej príjem predstavujú iba dávky vo výške 600 Eur mesačne. Súdu nepreukázala žiadnym spôsobom ani svoje bytové, ani svoje príjmové pomery v X.. Dodala, že má zdravotné problémy, a to so srdcom a krvným tlakom. Tiež nedokázala súdu preukázať, ak by v prípade zverenia maloletej do jej starostlivosti, maloletá bola u nej v X., ktorú školu by navštevovala. Nepáčia sa jej postupy v resocializačnom zariadení, nepáčia sa jej tresty, napr. ak maloletá niečo urobí nemôže telefonovať rodičom a pod.

Otec maloletej súdu uviedol, že zdieľa podobné stanovisko ako matka maloletej, ale zároveň rešpektuje aj stanovisko samotnej maloletej. Naposledy bol za maloletou spolu s jej matkou v máji 2014. Keď bol sám s maloletou za prítomnosti personálu, tak maloletá mu povedala, že chce byť u neho. Priznal, že keď mal maloletú v osobnej starostlivosti, mal s ňou problémy, o jej záškoláctve sa dozvedel až z obecného úradu, maloletá ho veľmi presvedčivo klamala, vo Y. na ňu pôsobila zlá partia. Zistil, že užíva marihuanu, aby mala na ňu peniaze, kradla peniaze doma, okradla aj starú matku, predala jeho bicykel. Snažil sa ju vychovávať tak, ako iní rodičia vychovávajú jej rovesníkov. Keď maloletá nedodržala pravidla, na ktorých sa dohodli, on z toho nevyvodzoval sankcie, nechcel ju obmedzovať, priznal, že je mäkký. Aj jej zakázal, že nebude chodiť von týždeň, ale hneď na druhý deň, keď mu volala do práce, tak ju vonku pustil. Vo Y. vlastní trojizbový byt. Je slobodný, žije so svojou 85 ročnou matkou. Už 30 rokov pracuje ako sanitár v L. L., do práce odchádza skoro ráno, z práce sa vracia o cca 16:00. Raz do týždňa má jednu 24-hodinovú službu. Keď bol v práci, maloletú mala na starosti jeho matka.

MUDr. L. D. súdu uviedol, že je riaditeľom resocializačného strediska F. L., X.. S., v ktorom sa maloletá nachádza od 18.10.2013. Zariadenie poskytuje liečenie, resocializáciu ako dlhodobý program načasovaný na cca 18 mesiacov, rozdelený do piatich fáz. Maloletá sa v súčasnosti nachádza v druhej fáze. O prechode z jednej fázy do ďalšej rozhoduje personál, komunita a on, a to podľa toho, ako sa plnia povinnosti, ako sa kto zmenil, uvedomil si svoj život vonku. Má skúsenosti, že tí, ktorí absolvujú všetky fázy, sú na 98 % úspešní, začlenili sa v živote, nie sú s nimi problémy. Po tom, čo sa po úteku maloletá vrátila do zariadenia, prijala skutočnosť, že musí byť v tomto zariadení, priznala si aj iné skutočnosti, dokonca také, že už počas návštevy základnej školy si musela pred školou dať alkohol, aby to v škole vydržala, čo svedčí o hĺbke jej problémov. Vždy po telefonáte s matkou sa jej stav zhorší, robí jej zle to, keď jej matka hovorí, že ju vezme preč. Považuje to za neadekvátny zásah do jej liečby. Je presvedčený, že keby súd teraz zrušil výchovné opatrenie nariadené maloletej, o chvíľu by sa vrátila k predchádzajúcemu spôsobu života - k útekom z domu, k alkoholu, k drogám. Sama maloletá priznala, že je ešte slabá, že by nedokázala odolať. V prípade, ak by bola maloletá zverená do starostlivosti matky a tá by s ňou odišla do X., pochybuje, že by sa tam maloletá uchytila, nakoľko má jazykové problémy. Myslí si, že matka veľmi podceňuje stav maloletej, bagatelizuje užívanie drog a alkoholu. V zariadení ma maloletá možnosť ukončiť povinnú školskú dochádzku a ďalej študovať to, čo ju baví; maloletú baví šitie. V súčasnosti sa zamerali u maloletej na to, aby dohnala zameškané učivo, má závažné nedostatky.

Resocializačné stredisko ako neziskovú organizáciu zakladal v roku cca 2001, dovtedy mal 14 ročnú prax ako psychiater špecializujúci sa na závislosti, pracoval na psychiatrickom oddelení v X. B., predtým ešte mal 3 roky praxe ako všeobecný psychiater. Od založenia resocializačného strediska, t.j. cca ďalších 14 rokov pracuje v oblasti závislosti. Na to, aby nezisková organizácia mohla vykonávať resocializačnú

činnosť, musel dostať akreditáciu od Ministerstva práce a sociálnych vecí. V zariadení sú zavedené isté pravidlá, ktoré sú súčasťou liečby a tieto pravidlá platia tak pre klientov, ako aj pre ich rodičov a sú súčasťou akreditácie, k týmto pravidlám sa tiež vyjadrovalo ministerstvo.

Dodal, že náklady na jedného klienta mesačne predstavujú cca 300 Eur. Spresnil, že v zariadení klienti nemôžu používať vlastné mobily, okrem štvrtej a piatej fázy, keď opúšťajú zariadenie, napr. cestujú domov, na návštevu alebo do školy. V prvej, druhej a tretej fáze v žiadnom prípade klienti mobil nemajú. V zariadení je pevná linka aj mobil a sú určené hodiny a dni kedy môžu rodičia volať, klient sa s rodičmi rozpráva za prítomnosti personálu. Podľa režimu klient môže byť s rodičom v kontakte dvakrát týždenne a to tak, že raz môže volať rodič klienta a druhý raz klient rodičovi.

Kolízny opatrovník súdu uviedol, že s návrhom matky nesúhlasí, navrhuje jej návrh zamietnuť. U maloletej nie je ukončený resocializačný proces, je iba v druhej z piatich fáz. Je veľké riziko, že by zlyhala, že by recidivovala. Na druhej strane matka maloletej nepreukázala, že by dokázala zabezpečiť odbornú starostlivosť o maloletú v prípade, že by jej bola zverená. Ak by maloletá zostala v starostlivosti otca, ten jej poskytoval benevolentnú výchovu. Kolízny opatrovník bol osobne za maloletou, rozprával sa s ňou a tá sama povedala, že si neverí, má pocit, že by zlyhala. Na druhej strane chce však dodržať aj sľub, ktorý dala otcovi, že dokončí resocializačný proces.

Podľa § 37 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine) nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinnosti rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností alebo zneužívanie ich práv, môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

Podľa § 37 ods. 3 písm. c) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v ods. 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará a nariadi maloletému dieťaťu pobyť v resocializačnom stredisku pre drogovu závislých.

Podľa § 37 ods. 5 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, ak je v ňom maloleté dieťa umiestnené.

Podľa § 37 ods. 6 Zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia po uplynutí obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení. Výchovné opatrenie súd zruší, ak splnil svoj účel. Súd môže rozhodnúť o uložení iného vhodného výchovného opatrenia ak je to v záujme maloletého dieťaťa.

Z vykonaného dokazovania súd zistil, že vzhľadom na výchovné problémy maloletej, na zlyhanie jej rodičov vo výchove, vzhľadom na záškoláctvo maloletej, klamanie, krádeže, závislosť od marihuany súd v jej záujme ju dočasne odňal z osobnej starostlivosti otca a uložil jej výchovné opatrenie pobyť v resocializačnom stredisku pre drogovu závislých. V tomto stredisku sa maloletá nachádza od 18.10.2013, t.j. necelých 8 mesiacov, je v druhej fáze z piatich fáz resocializačného procesu. Pre úspešnosť liečby, resocializačného procesu je potrebné, aby absolvovala celý proces, aby prešla všetkými piatimi fázami. Nie je v záujme maloletej, aby v súčasnosti tento resocializačný proces ukončila. Naopak je v jej záujme, aby naďalej pokračovala v pobyte v resocializačnom stredisku. Z tohto dôvodu súd návrh matky na zrušenie výchovného opatrenia zamietol.

Výchova maloletého dieťaťa je právom a povinnosťou každého rodiča. Ak táto výchova zlyháva je vecou spoločnosti zabezpečiť maloletému dieťaťu riadnu výchovu, a to aj tým, že môže dôjsť k dočasnému odňatiu maloletého dieťaťa z osobnej starostlivosti rodičov a nariadeniu výchovného

opatrenia. Vzhľadom na problémy maloletej táto bola dočasne odňatá zo starostlivosti otca a bolo jej nariadené výchovné opatrenie - pobyt v resocializačnom stredisku pre drogovu závislých. Aby mohlo takéto stredisko fungovať potrebuje akreditáciu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny. Pri udeľovaní tejto akreditácie sa berie do úvahy tak personálne zabezpečenie najmä kvalifikácia osôb, ako aj zavedené pravidla, režim. Akékoľvek zásahy rodičov, akákoľvek kritika pravidiel režimu zavedeného v resocializačnom stredisku je neodôvodneným zasahovaním do resocializačného procesu. Rodičia maloletej, najmä jej matka, by sa mali zdržať akejkoľvek kritiky, akéhokoľvek zasahovania do resocializačného procesu maloletej. Naopak mali by prispieť k efektívnemu priebehu tohto procesu u maloletej tým, že budú aktívne spolupracovať s personálom resocializačného strediska a dôsledne dodržiavať pravidlá a režim zavedený v resocializačnom stredisku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v troch vyhotoveniach, prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 O.s.p., že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené, alebo že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.